

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 28.07.1963, sp. zn. 1 Tz 36/63, ECLI:CZ:NS:1963:1.TZ.36.1963.1

Číslo: 11/1964

Právní věta: K výkladu ustanovení § 224 odst. 2 tr. zák. Za porušení důležité povinnosti lze považovat jen porušení takové povinnosti, které má zpravidla za následek usmrcení nebo způsobení těžké újmy na zdraví.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 28.07.1963

Spisová značka: 1 Tz 36/63

Číslo rozhodnutí: 11

Číslo sešitu: 3-4

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Ublížení na zdraví

Předpisy: 140/1961 Sb. § 224 141/1961 Sb. § 43
§ 129

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 11/1964 sb. rozh.

K výkladu ustanovení § 224 odst. 2 tr. zák.

Za porušení důležité povinnosti lze považovat jen porušení takové povinnosti, které má zpravidla za následek usmrcení nebo způsobení těžké újmy na zdraví.

(Rozhodnutí Nejvyšší soudu z 28. července 1963 - [1 Tz 36/63](#))

Rozsudkem okresního soudu v Kladně byl obviněný uznán vinným trestným činem ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1 tr. zák. a odsouzen k podmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 4 měsíců se zkušební dobou 1 roku a poškození byli s nárokem na náhradu škody odkázáni na řízení ve věcech občanskoprávních.

Nejvyšší soud ke stížnosti pro porušení zákona tento rozsudek zrušil a okresnímu soudu v Kladně přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Podle správných skutkových zjištění soudu prvního stupně trestná činnost obžalovaného spočívala v podstatě v tom, že dne 12. září 1962 jako řidič motocyklu v obci Družec (okres Kladno) zavinil dopravní nehodu, při níž došlo ke srážce s protijedoucím motocyklem a těžkému poranění nezletilé.

Ustanovení § 224 odst. 2 tr. zák. stanoví, že odnětím svobody na 6 měsíců až 5 let nebo nápravným opatřením bude potrestán pachatel, jestliže jinému způsobí z nedbalosti těžkou újmu na zdraví proto, že porušil důležitou povinnost uloženou mu podle zákona.

Podle správných skutkových zjištění okresního soudu obžalovaný jel na skútru kritického dne z Doks do obce Družec. Když přijel v této obci do míst, kde je ostrá zatáčka, měl v úmyslu po zařazení druhého rychlostního stupně přejet s motocyklem na druhou stranu vozovky. Když zajel z prostředku vozovky na druhou její stranu, spatřil proti sobě příjíždět motocyklistu s tandemistkou. Přitom ztratil rozvahu a najel přímo na příjíždějícího motocyklistu. Při nehodě utrpěla nezletilá pádem na vozovku zlomeninu levé kosti holenní a stehenní, tedy zranění těžké, které dosud není vyléčeno.

Zákon nevysvětluje, kterou povinnost pokládá ve smyslu cit. ustanovení za důležitou a ponechává soudu, aby v každém jednotlivém případě po zhodnocení všech okolností uvážil, zda povinnost, kterou pachatel porušil svým trestním jednáním, je porušením důležité povinnosti. Nestačí totiž každé porušení povinnosti, ale porušení povinnosti, která je podle okolností případu důležitou. Za porušení důležité povinnosti lze považovat jen porušení takové povinnosti, jejíž porušení má za dané situace zpravidla za následek nebezpečí pro lidský život nebo zdraví, kde tedy jejím porušením může snadno dojít k takovému následku. Jestliže tedy v daném případě obžalovaný v nepřehledné zatáčce přejížděl u pravé strany na levou stranu silnice, neboť chtěl zajet na prostranství před MNV, a jestliže při tom ohrozil zdraví motocyklisty, který jel po své správné straně a šetřil předpisů vyhlášky ministerstva vnitra č. 141/1960, byl v této věci odůvodněn závěr, že šlo o porušení důležité povinnosti. Daná situace byla totiž tak nebezpečná, že bylo povinností obžalovaného dbát zvýšené opatrnosti, přizpůsobit rychlost situaci na vozovce, dát přednost v jízdě protijedoucímu motocyklu a odbočovat teprve po daném znamení pro změnu směru. Jestliže se tak nestalo a případ okresní soud posoudil pouze podle § 224 odst. 1 tr. zák., porušil zákon v ustanovení § 224 odst. 2 téhož zákona.

Uvedené skutečnosti, které nutno považovat za porušení důležité povinnosti ve smyslu § 224 odst. 2 tr. zák., jsou obsaženy již při vylíčení skutkového děje v obžalobě. Měl tedy již prokurátor v žalobním návrhu zažalované jednání obžalovaného podřadit pod ustanovení § 224 odst. 2 tr. zák. a nikoli pod ustanovení § 224 odst. 1 tr.

Jestliže se tak nestalo, bylo povinností okresního soudu v Kladně, když rozhodoval o přijetí obžaloby usnesením ze dne 9. 11. 1962 téže spisové značky podle § 188 odst. 1 písm. g) tr. ř., upozornit v tomto usnesení podle § 190 odst. 2 tr. ř. na možnost odchylného právního posouzení skutku. Protože k tomuto opatření nedošlo, bylo povinností soudu prvního stupně postupovat potom již jen podle ustanovení § 225 odst. 2 tr. ř.

Napadeným rozsudkem byl však porušen zákon i v ustanovení § 229 odst. 1 tr. ř., když okresní soud v Kladně s nárokem na náhradu škody odkázal poškozené na řízení ve věcech občanskoprávních (nezletilou, které je třináct let, odkázat nemohl vůbec). Toto zákonné ustanovení totiž předpokládá, aby podle § 43 odst. 2 a 3 tr. ř. se poškozený buď sám k trestnímu řízení nebo případně prokurátor za něho připojil, tj. aby učinil návrh nejpozději u hlavního líčení před zahájením dokazování, aby soud v odsuzujícím rozsudku uložil obžalovanému povinnost nahradit škodu, která byla způsobena trestným činem. Okresní soud v Kladně se poškozeného otce nezletilé K., který se ve vyšetřování jako poškozený k trestnímu řízení za dceru nepřipojil, po přednesení obžaloby ani nedotázal, zda žádá, aby obžalovanému byla uložena povinnost k náhradě škody (§ 206 odst. 2 tr. ř.). V rozsudku soud rozhodl podle § 229 odst. 1 tr. ř. přesto, že nebylo postupováno podle ustanovení § 43 odst. 2 a 3 tr. ř. Byl proto porušen zákon i v ustanovení § 229 odst. 1 tr. ř.